

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Философия және политология факультеті

Әлеуметтану және әлеуметтік жұмыс кафедрасы

Философия және саясаттану
Ғылыми Кеңесі мәжілісінде бекітілді
факультет деканы
Мейірбаев Б.Б.
Хаттама №1 03.09.2024 ж.

MSPZ 1103- ӘЛЕУМЕТТАНУ

ПӘННІҢ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕШЕНІ

2024-2025 оқу жылы

Әлеуметтік-саясаттану модулі (Әлеуметтану) Білім беру бағдарламасы мамандықтар бойынша Мемлекеттік қызмет (6B04202), Қаржы құқығы (6B04204), Кеден ісі (6B04203),

Құқықтану (6B04205), Құқық қорғау қызметі (6B12301), Психология (6B03107),

Мәдениеттану (6B031, 02), Әлеуметтік жұмыс (6B11401), Әлеуметтану (6B03101),

Саясаттану (6B03106), Дінтану (6B02203), Исламтану (6B02202), Философия (6B02201),

күндізгі, 1 Курс (Көктемгі)

Оқу түрі күндізгі

Семестр -2

Кредит-2

Алматы 2024 ж.

ПОӘК білім беру бағдарламасы негізінде әлеуметтану және әлеуметтік жұмыс кафедрасының аға оқытушысы, с.ғ.к Мамытқанов Дархан Қожанұлы дайындаған.

Әлеуметтану және әлеуметтік жұмыс кафедрасының мәжілісінде қаралып ұсынылды.

«_20_» _008_ 2024 ж., хаттама № 1

Кафедра меңгерушісі социол. ғ, докторы., профессор _____ Г.С. Әбдірайымова.

Алғы сөз

Курстың қысқаша мазмұны:

Адам және қоғам туралы басқа ғылымдар арасында маңызды орынды әлеуметтану – адамның әлеуметтік өмірі мен әлеуметтік өзара әрекеті туралы ғылым алады. Қоғамның мәселелері неғұрлым күрделі болса, соғұрлым оларды шешуде адам және қоғам туралы білімнің рөлі артады. Әлеуметтану – күрделі әлеуметтік жүйелер мен процестерді, тұтас қоғамды сақтау мәселесін түсіну тәсілі. Әлеуметтанулық білім кез келген құбылысты адами өлшемде қарастыруға, оның әлеуметтік механизмдері мен әлеуметтік салдарын көруге мүмкіндік береді. Қазіргі қоғам туралы жалпы түсінігін қалыптастыру; әлемде және Қазақстанда болып жатқан әлеуметтік (стратификация мәселелерін, әлеуметтік теңсіздік, кедейлік пен байлық, әлеуметтік, діни, экономикалық және саяси қақтығыстарды) үдерістерді білу

Курстың мақсаты: Пәнді оқудың мақсаты – студенттің қажетті білім көлемін алуы және пәннің әдістемесін меңгеруі, бұл болашақ маманның қоғамның әлеуметтік өмірін, қоғамның, жеке тұлғаның және қоғамның әртүрлі салаларының өзара әрекетін ғылыми тұрғыдан түсінуіне ықпал етеді. Студенттерде қоғамдағы әлеуметтік мәселелерде зерттеуде толық әлеуметтанулық ғылыми негіздерді, әлеуметтік-гуманитарлық білімді қалыптастыру. Студенттер әлеуметтік шындық туралы жүйелі ғылыми білім алады, қоғамда болып жатқан процестерді талдау дағдылары мен әлеуметтік дүниетанымдық көзқарасын дамыту.

Оқу курсының типі: ЖБП, міндетті пән

Курстың міндеттері:

- қоғамда болып жатқан үдерістер мен құбылыстарды өзбетінше талдау жасай алу;
- әлеуметтану мен саясаттанудың негізгі категорияларын, әдістерін, функцияларын, азаматтық қоғамның даму шарттарын игеру
- қоғамды, мәдениетті, әлеуметтік қауымдастықтар мен топтарды, тұлға мен қоғамның өзара әрекетін, ынтымақ пен конфликттік әлеуметтік қатынастарды, оларды реттеу механизмін зерттеудегі социологиялық көзқарастың ерекшеліктері талдау
- әлеуметтік болжау және жобалау, көпшілікке сөйлеу, дәлелдеу, пікірталас жүргізу және пікірталас тудыру дағдыларын меңгеру.

Пререквизиттер: Бұл пәнді ойдағыдай игеру үшін философия, психология негіздері сияқты пәндерден алған білім ерекше қажетті және маңызды.

Постреквизиттер: әлеуметтану пәнімен сабақтас мамандық бойынша пәндер «Қазақстан тарихы» және басқа да әлеуметтік-гуманитарлық пәндермен байланысты оқытылады.

СИЛЛАБУС

2024-2025 оқу жылы

Әлеуметтік-саясаттану модулі (Әлеуметтану)

Мемлекеттік қызмет (6B04202), Қаржы құқығы (6B04204), Кеден ісі (6B04203), Құқықтану (6B04205), Құқық қорғау қызметі (6B12301), Психология (6B03107), Мәдениеттану (6B03102), Әлеуметтік жұмыс (6B11401), Әлеуметтану (6B03101), Саясаттану (6B03106), Дінтану (6B02203), Исламтану (6B02202), Философия (6B02201) күндізгі, 1 Курс (Көктемгі)

мамандықтары бойынша Білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттер жалпы саны	Оқытушының жетекшілігі мен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
		Дәріс	Семинар			
95533	5	15	5	0	2	6

Пән туралы академиялық ақпарат

Оқытудың түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Практикалық сабақтардың түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы
Күндізгі оффлайн	Теориялық	Проблемалы -талдамалық дәріс,	Тапсырмаларды орындау ситуациялық тапсырмалар	Тест
Дәріскер	Мамытқанов Дархан Қожанович, социо.ғыл. кандидаты, доцент м.а.			
e-mail	darchan777@mail.ru			
Телефондары	87272925717			

Курстың академиялық презентациясы

Пәннің мақсаты	Оқытудың күтілетін нәтижелері (ОН). Пәнді оқыту нәтижесінде білім алушы қабылетті болады	ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ). (Әрбір ОН ге кемінде 2 индикатор)
Курстың мақсаты: Студенттерде қоғамдағы әлеуметтік мәселелерде зерттеуде толық әлеуметтанулық ғылыми негіздерді, әлеуметтік-гуманитарлық дүниетанымды қалыптастыру.	1. қоғам мен оның шағын жүйелерін зерттеуге арналған негізгі әлеуметтанулық теориялар мен тәсілдерді меңгеруге; 2. қазіргі қоғамның және оның	1.1. оқу пәндерін құрастыратын барлық ғылым салаларында () пәндік білімді (ұғымдар, идеялар, теориялар) түсіндіруге және интерпретациялауға; 1.2. оқып жатқан пәндердегі теориялар мазмұны мен ғылыми салалардағы идеялар негізінде әлеуметтік қарым-қатынастың әртүрлі аясындағы оқиғалардың табиғатын түсіндіруге; 2.1. әлеуметтік, саяси,

	<p>элеуметтік институттарының жұмыс істеуінің негізгі принциптері туралы идеяларды түсінуге;</p> <p>3. заманауи қоғамның элеуметтік мәселелерін сипаттау және талдау дағдыларын дамыту, элеуметтік процестер мен механизмдердің мәнін өзара байланысын қалыптастыруға;</p> <p>4. студенттердің элеуметтанулық ақпарат алудың негізгі көздері мен әдістерін игеруге; элеуметтанулық білімді кәсіптік қызметте пайдалану дағдыларын үйрену;</p>	<p>мәдени, психологиялық институттардың ерекшеліктерін олардың қазақстандық қоғамды модернизациялаудағы рөлі контекстінде талдауға;</p> <p>2.2. қазақ қоғамының, саяси бағдарламалардың, мәдениеттің, тілдің, элеуметтік және тұлғааралық қатынастардың әртүрлі даму кезеңдері туралы ақпаратты аргументті және дәлелді түрде ұсынуға;</p> <p>3.1. -қарым-қатынастың әртүрлі салаларындағы түрлі жағдайларды қазақстандық қоғамның қоғамдық, іскерлік, мәдени, құқықтық және этикалық нормаларымен, құндылықтар жүйесімен сәйкестігі тарапынан талдауға;</p> <p>ЖИ 3.2. -қоғамдағы қатынастардың нақты жағдайын элеуметтік-гуманитарлық типтегі қандай да бір ғылымның тарапынан бағалауға, мүмкін тәуекелдерді ескере отырып даму перспективасын жобалауға;</p> <p>4.1. ғылыми әдістерді және зерттеу тәсілдерін нақты оқу пәні және модуль пәндерінің өзара әрекеттестігі үрдістері контекстінде қолдануды алгоритм арқылы ұсынуға;</p> <p>4.2.- нақты мәселелерді талдау үшін әдіснамалық таңдауды негіздеу және қоғамды зерттеудің әртүрлі жолдарын айыра білу;</p>
--	---	---

	<p>5. сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру және оны практикада қолдану мүмкіндігі.</p> <p>6. қазақстандық қоғамдағы этикалық және құқықтық нормалар, қоғамдық, іскерлік, мәдени құндылықтар жүйесіне тең келетін түрлі қарым-қатынастағы әртүрлі жағдайларды сараптау;</p>	<p>5.1. қоғамдағы, оның ішінде кәсіби әлеуметтегі қақтығыстық жағдайларды шешу бағдарламаларын жасап шығаруға; -қарым-қатынастың әртүрлі саласында жобалық зерттеу іс-әрекетін жүзеге асыруға, қоғамдық құнды білімді түрлендіруге, оны таныстыруға;</p> <p>5.2. әлеуметтік мәні бар сұрақтар бойынша өз көзқарасын дұрыс жеткізуге және аргументтермен қорғауға.</p> <p>6.1. -әлеуметтік-этикалық құндылықтарын әлеуметтік-саясиси модуль пәндерінің негізгі білім жүйелеріндегі интеграциялық үрдістердің продуктісі ретінде түсіндіруге;</p> <p>6.2. қазақстандық қоғамда жаңарудағы әлеуметтік, саяси, мәдени, психологиялық институттардың мәнмәтінінде олардың рөлінің ерекшеліктеріне талдау жасай алу;</p>
Пререквизиттер	Философия	
Постреквизиттер	Қазақстан тарихы	
Оқу ресурстары	<p>Әдебиеттер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Волков Ю.Е. Социология [Электронный ресурс]: учебное пособие / Ю.Е. Волков. – Москва: Дашков и К°, 2020. – 398 с 2. Добреньков В. И. Социология [Электронный ресурс]: учебник / В.И. Добреньков, А.И. Кравченко. - Москва: ИНФРА-М, 2020. - 624 с. 3. Социология: история, теория, методология, 	

	<p>практика [Электронный ресурс]: учебник / под науч. ред. проф. В.А. Чигрина, проф. И.И. Кального. — Москва: Вузовский учебник: ИНФРА-М, 2019. — 348 с.</p> <p>4. Ноздрина Н.А. Хрестоматия по социологии. Москва, 2022</p> <p>5. Сахарова Л.Г. Социология. Учебно-методическое пособие. Киров, 2022</p> <p>6. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо, 2017. – 584с.</p> <p>7. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: "Қазақ университеті", 2018. – 224б.</p> <p>8. Дж. Ритцер, Дж. Степницки. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.</p> <p>Қосымша:</p> <p>1. Giddens A., Sutton Ph. Sociology. Wiley Academic, 2017.</p> <p>2. Дискусии об образовании. Опыт социологических исследований – Discussions on education. Experience of sociological researches: кол.монография / под науч.ред. Абдирайымовой Г.С. – Алматы: Қазақ университеті, 2018. – 222 с.</p> <p>3. Отар Э.С. Особенности городского среднего класса Казахстана. – Астана. ЕНУ им. Л.Н. Гумилев. 2018. – 400 с.</p>
--	--

Академиялық ереженің тәртібі

<p>Пәннің академиялық саясаты</p>	<p>Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады.</p> <p>Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді.</p> <p>Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен</p>
-----------------------------------	--

құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.

Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.

Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.

Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail оқытушының байланыстарын енгізіңіз немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы жиналысқа тұрақты сілтеме жасаңыз кеңестік көмек ала алады.

МООС интеграциясы (massive openonline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.

Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ				
Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі			Бағалау әдістері	
Бағ а	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға

A	4,0	95-100	Өте жақсы	негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.	
A-	3,67	90-94			
B+	3,33	85-89	Жақсы	<p>Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.</p>	
B	3,0	80-84		<p>Формативті және жиынтық бағалау Оқытушы бағалаудың өз түрлерін енгізеді немесе ұсынылған нұсқаны қолданады</p>	<p>% мәндегі баллдар Оқытушы өзінің баллдарға бөлуін күнтізбеге (кестеге) сәйкес пункттерге енгізеді. <u>Емтихан және пән бойынша қорытынды балл өзгермейді.</u></p>
B-	2,67	75-79		Дәрістердегі белсенділік	5
C+	2,33	70-74		Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	15
C	2,0	65-69		Өзіндік жұмысы	30
C-	1,67	60-64		Жобалық және шығармашылық қызметі	10
D+	1,33	55-59	Қорытынды бақылау (емтихан)	40	
D	1,0	50-54	ЖИЫНТЫҒЫ	100	
Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.					
Апта	Тақырып атауы			Сағат саны	Ең жоғары балл

1	Дәріс 1. Әлеуметтік әлемді түсінудегі әлеуметтану. Әлеуметтанудың ғылым ретіндегі пәні мен объектісін, міндеттері мен атқаратын қызметтерін және басқа қоғамдық ғылымдармен байланысын қарастыру	1	5
2	Дәріс Әлеуметтану ғылымының даму тарихы. Әлеуметтанудағы негізгі теорияларға шолу	1	5
3	Дәріс Қоғам әлеуметтік жүйе ретінде. Қоғамның әлеуметтік құрылымы және әлеуметтік стратификация	1	5
	СОӨЖ 1 «Әлеуметтану ғылым ретінде» тақырыбы бойынша бақылау, СӨЖ 1 «Қоғамның әлеуметтік құрылымы және әлеуметті институттар» тақырыбы бойынша кеңес беру..		20
4	Дәріс Тұлға әлеуметтануы. Адам. Индивид. Тұлға ұғымы. Тұлғаның әлеуметтенуі. Әлеуметтік статус және әлеуметтік роль	1	5
	Семинар сабағы. Әлеуметтану ғылымының пайда болуы мен қалыптасуын баяндау; Әлеуметтану ғылымының дамуына үлес қосқан ғалымдардың әлеуметтанулық ой-пікірлеріне шолу; Қоғам және қоғамның әлеуметтік құрылымы. Тұлға әлеуметтануының зерттеу аясы.	1	15
5	Дәріс. Отбасы және қазіргі заман. Отбасының тарихи типтері	1	5
	СОӨЖ 2 СӨЖ 2«Қоғамның әлеуметтік құрылымы және әлеуметті институттар» кесте түрінде көрсетіңіз, қабылдау..		15
6	Дәріс Ауытқымалы мінез-құлық классификациясы. Девиантты мінез-құлық әлеуметтануы	1	5
	Семинар сұрақтары. Отбасы әлеуметтануы Девиантты мінез-құлық типологиясы мен классификациясының критерийлері	1	15
7	Дәріс Конфликт социологиясы	1	5
	СӨӨЖ 3 Кеңес беру		
	1 Аралық бақылау		100
8	Дәріс 8. Этнос және ұлт әлеуметтануы. Ұлттық бірегейлік ұғымы. Мәдениет	1	5
	8. Семинар сабағы. Конфликт әлеуметтануы	1	10
9	Дәріс9. Экономика, жаһандану және еңбек	1	5
	3.СОӨЖ. 3 СӨЖ қабылдау және кеңес беру. Этномәдениет қалыптасу факторлары		10
10	Дәріс 10. Мәдениет әлеуметтануы.	1	5
	10.Семинар сұрақтары. Экономикалық әлеуметтанудың зерттеу пәні. Көші-қонның әлеуметтік-экономикалық аспектілері Дін әлеуметтануы. Мәдениет әлеуметтануы. Этнос, халық, ұлт, этникалық бірегейлік, ұлттық бірегейлік ұғымдарының арақатынасын талдау. Қоғамдағы этникалық топтар: әлеуметтанулық зерттеулер нәтижесін салыстыру. Білім берудің әлеуметтік институт ретінде қоғамдағы маңыздылығы	1	10
11	Дәріс Масс-медиа, технологиялар және қоғам	2	5
	4.СОӨЖ. 4СӨЖ қабылдау және кеңес беру. Этномәдениет қалыптасу факторлары		10

	5.СОӨЖ.Оқылған материалдардың құрылымдық логикалық сызбасын жасау		
12	Дәріс 12. Саяси әлеуметтану	2	5
	12.Семинар сұрақтары. Билік және саяси әлеуметтену Қоғамның ақпараттық саяси жүйесі	1	10
13	Дәріс 13. Әлеуметтанулық зерттеулер: пайда болуы мен дамуы. Әлеуметтанулық зерттеудің дизайнын құрастыру Әлеуметтік зерттеулердің сандық және сапалық әдістері. Әлеуметтанулық зерттеудің бағдарламасы	1	5
	5.СОӨЖ. 5 СӨЖ қабылдау және кеңес беру. 3 «Төртінші индустриялық революция жағдайындағы қызмет көрсетудің заманауи түрлері: адамзат үшін мүмкіндіктері мен қауіптері»		10
14	Дәріс 14 Білім беру әлеуметтануы Дін және білім әлеуметтануы.	1	5
15	Дәріс 15. Әлеуметтік өзгерістер және қоғамдық қозғалыстар: жаңа әлеуметтанулық пікір-таластар	1	5
	Аралық бақылау 2		100

Декан

Оқыту және білім беру сапасы бойынша

академиялық комитетінің төрайымы

Кафедра меңгерушісі

Дәріскер

Мейрбаев Б.Б.

Альчимбаева А.Б.

Абдирайымова Г.С.

Мамытқанов Д.Қ.